

BESLUT
1985-06-14

2
11.1211-1677-85
81-07

Rek + mb

Ändamålet med reservatet är att söka bevara ett relativt opåverkat naturlandskap med urskogsartad skog samt att underlätta för allmänheten att besöka området.

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822, i dess nuvarande lydelse) beslutar länsstyrelsen att del av fastigheterna Nilsböle 1:5 och 1:31 skall utgöra naturreservat på grund av dess betydelse för kännedom om landets natur och dess märkliga beskaffenhet. Naturreservatet, som omfattar 383 ha, har markerats på till beslutet hörande karta.
./.

Reservatföreskrifter

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8, 9 och 10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande området.

A. Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdslagen angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. spränga, schakta, gräva eller bedriva täkt i någon form
2. anordna upplag eller utföra utfyllning
3. dra fram permanent mark- eller luftledning
4. uppföra helt ny byggnad eller annan anläggning
5. utan länsstyrelsens tillstånd dika eller dämna
6. utan länsstyrelsens tillstånd avverka, röja eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller annan växtlighet.
7. använda kemiska bekämpningsmedel
8. utan länsstyrelsens tillstånd markbereda eller plantera.

Skogsskyddsbestämmelserna enligt 20 § skogsvårdslagen (1979:429) skall ej gälla inom reservatet.

B. Föreskrifter jämlikt 9 § naturvårdslagen angående mark-
ägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst in-
trång

Markägaren och innehavare av särskild rätt till marken skall tåla att de åtgärder vidtages inom området som framgår av till detta beslut fogade skötselplan.

C. Föreskrifter jämlikt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten
har att iakttaga inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. göra åverkan på mark och växtlighet t ex genom att bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar samt att gräva upp eller plocka örter, gräs, mossor och lavar.
2. medvetet störa djurlivet
3. medföra ej kopplad hund
4. tälta eller göra upp eld
5. framföra motordrivet fordon

D. Bestämmelser jämlikt 9 § naturvårdsförordningen om vård och
förvaltning.

a. syfte med vård och förvaltning

Naturreservatet skall vårdas med avsikt att låta vegetationen utvecklas helt fritt på såväl myr- som skogsmarken. Skogen skall därmed få utvecklas mot skog av urskogsliknande karaktär.

b. skötselplan

./.. Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om vården genom att fastställa bifogade skötselplan.

c. utmärkning

Naturreservatet skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och enligt naturvårdsverkets anvisningar.

d. naturvårdsförvaltare

Sundsjöåsens naturreservat skall förvaltas av skogsvårdsstyrelsen i Västernorrlands län.

e. samråd

Skogsvårdsstyrelsen skall samråda med markägaren om förvaltningen av reservatet.

f. skogsskydd

På grund av förbuden för markägaren att utan länsstyrelsens tillstånd utföra skogliga åtgärder, enligt punkt A 6 ovan, påtar sig länsstyrelsen ansvaret för eventuell insektsbekämpning inom reservatet vilken kan bedömas som nödvändig för att inte skada skog utanför detta.

Detta beslut kan överklagas hos jordbruksdepartementet inom tre veckor från det vederbörande har fått del av länsstyrelsens beslut, se bifogad upplysningsblankett.
./.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Bertil Löfberg jämte ledamöterna Stig - Andersson, Kurt Jansson, Sture Jansson, Helge Johansson, Bengt Ljusberg, Ivar Nordlander, Lage Nyhlén, Harald Olsson, Martin Olsson, Stig Olsson, Tage Rödén och Bertil Rönnberg samt suppleanterna Barbro Nilsson och Margit Wacking.

I beslutet deltog även t f länsråd Lars Jansson, biträdande överlantmätare Peter Näsholm, länsarkitekt Örjan Mohlund, länsassessor Bengt Olavi, länsantikvarie Bengt Häger och förste byråinspektör Per Simonsson, föredragande.

Bertil Löfberg

Per Simonsson

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Upplysningsblankett

BESLUT
1985-06-14

5
11.1211-1677-85
81-07

Rek + mb

Kopia till

Statens naturvårdsverk, Box 1302, 171 25 SOLNA 2 ex rek + mb

Statens planverk, Box 22027, 104 22 STOCKHOLM

Vägförvaltningen i Västernorrlands län, Box 186, 871 01

HÄRNÖSAND

Lantbruksnämnden, Box 1025, 871 01 HÄRNÖSAND

Fastighetsbildningsmyndigheten, Sundsvalls lantmäteridistrikt,

Trädgårdsgatan 5, 52 31 SUNDSVALL

Skogsvårdsstyrelsen, Box 3157, 881 03 SOLLEFTEA

Skogsvårdsstyrelsens distriktskontor, Indals distrikt,

Bergsgatan 58, 852 36 SUNDSVALL

Byggnadsnämnden i Sundsvalls kommun, 851 85 SUNDSVALL

Fritidsnämnden i Sundsvalls kommun, 851 85 SUNDSVALL

Sundsvalls polisdistrikt, Box 720, 851 21 SUNDSVALL

NE 2 ex

PS 4 ex

BN

JL

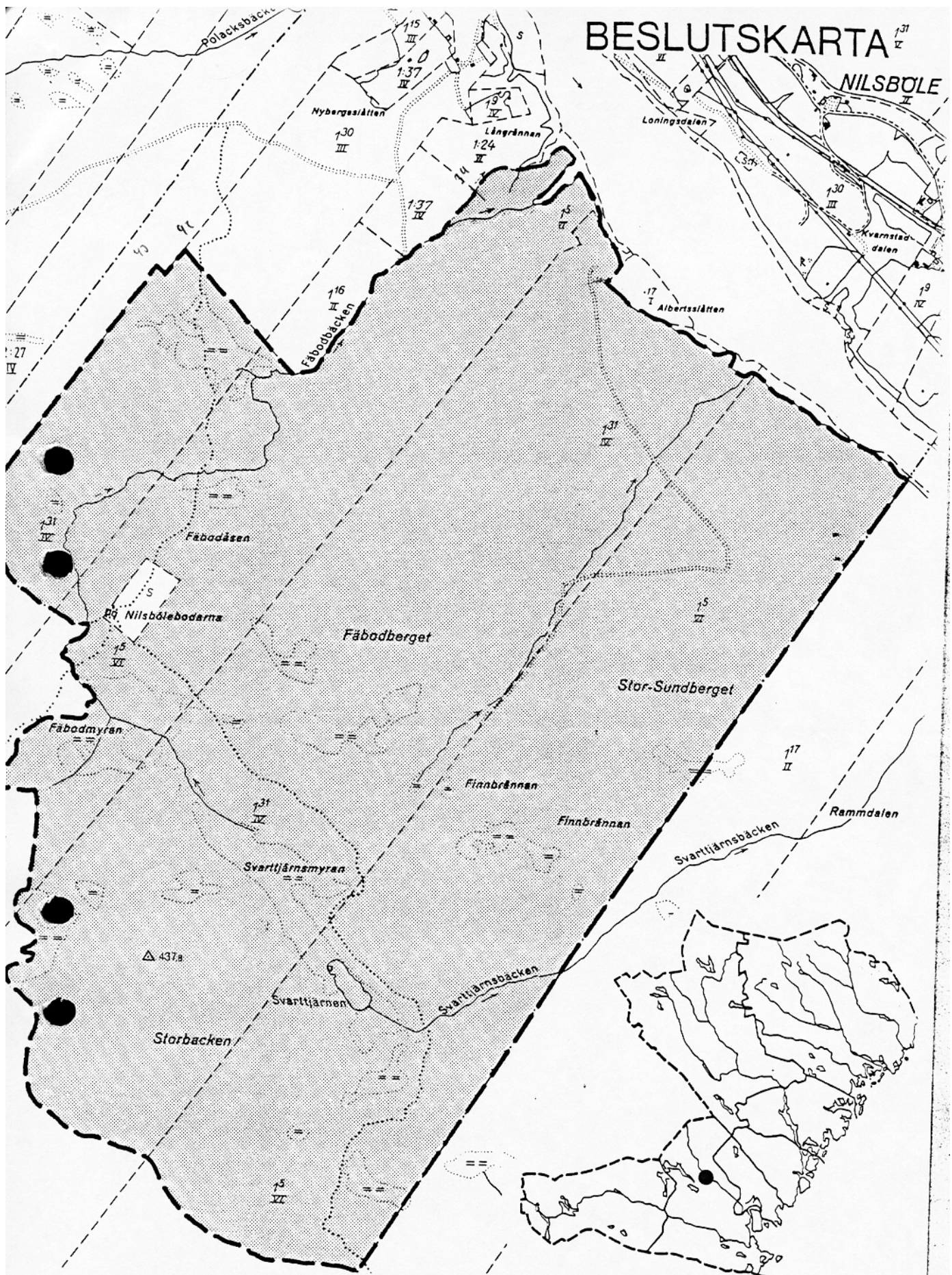
PE

LE

Bengt Häger

BESLUTSKARTA

NILSBÖLE

SUNDSJÖASENS NATURRESERVAT

Lidens socken, Sundsvalls kommun, Västernorrlands län

Naturreservat

Fastighetskartan

Tillhör länsstyrelsens beslut 11.1211-1677-85

0 500 m

1985-06-14

Skötselplan för Sundsjöåsens naturreservatBESKRIVNING AV NATURFÖRHÅLLANDENInledning

Naturreservatet utgörs av topplatån och delar av den branta nordsluttningen av Sundsjöåsen ner mot Indalsälven. Topplatån som utgörs av den s k Storbacken ligger 455 m ö h medan reservatets lägsta punkt vid Indalsälven ligger bara 25 m ö h. En skogsbilväg som går utefter Indalsälvens södra sida går in i reservatet ifrån väster.

Området finns beskrivet i den länsomfattande inventeringen "Urskogar och naturskogar i Västernorrlands län". Hösten 1984 detaljinventerades området och denna redovisas i rapporten "Skogen på Sundsjöåsen - en inventeringsrapport med tyngdpunkt på skogstillstånd och skogshistorik".

Skoglig beskrivning

Skogens domineras helt av granskog som ligger i åldern 80-200 år där åldersklasserna 100-120 år dominerar. Inom områdena över 400 m ö h finns även partier med relativt stort tall- och björkinslag. Skogen visar en tydlig zonering utefter sluttningen mot Indalsälven. Överst på den flacka höjdplatån finns ett mycket glest och lågproduktivt blandbestånd av gran och tall av fjällskogstyp. Här finns gott om torrakor, lågor och toppbrutna träd. Skogstypen är av frisk kråkris-ljungtyp. De övre och mellersta delarna av sluttningen är medelgoda marker där friska ristyper dominerar. De nedre delarna av sluttningen utgörs av mycket produktiva och välbestockade bestånd där ekbräcken-ristyp dominerar men där även ört-ristyper finns i de fuktiga partierna.

I speciellt sluttningens nedre del sker nu en kraftig själv-gallring och många rötskadade träd har och håller på att falla omkull. Det finns därför gott om nyfallna lågor. I sluttningens nedre delar kan man förvänta sig en god föryngring i de uppkomna luckorna medan föryngringen på höjdplatån är mycket dålig.

I detaljinventeringen av reservatet är detta indelat i 7 bestånd. Skogstillståndet är analyserat genom att 26 provrutor omfattande 314 m² lagts ut i ett 400 x 400 meters förband. Olika provträds höjd, diameter och ålder har bestämts och förekomsten av småplantor, lågor och döda träd har räknats.

1985-06-14

I samband med inventeringen lades också ut en permanent provyta omfattande 10 x 30 meter där samtliga träd analyserats. Denna bör kunna användas för uppföljning av utvecklingen i skogsbeståndet.

Skogliga data

Medelvärden för hela reservatet:

Trädslagsblandning	Tall	7%
	Gran	79%
	Löv	14%

Virkesförråd	levande träd	241 m ³ sk/ha
"	döda träd	19 m ³ sk/ha

Skogstyp frisk blåbärsristyp

Medelbonitet 4,0 m³sk/ha år

Kulturpåverkan

Hela området har varit föremål för avverkning runt sekelskiftet. Avverkningarna har skett i form av såväl regelrätta kalavverkningar som mera selektiva huggningar.

I närheten av fäbodvallen har ett mindre område svedjats i mitten på 1800-talen och detta område är idag det enda där tallen finns i någon större utsträckning.

Större delen av den nedre sluttningen blev troligen i det närmaste helt kalavverkad på 1870-talet. Även uppe på platån runt fäbodvallen skedde kalavverkningar runt sekelskiftet. Områdena vid Storbacken och Svarttjärnen har däremot aldrig varit kalavverkade utan enbart utsatta för dimensionshuggningar, den senaste runt 1925.

På mellersta delen av sluttningen kalavverkades 19 ha för ca 30 år sedan. Här finns idag en gles självföryngrad ungskog av gran. På ekonomiska kartan benämns detta område för Finnbrännan. Virket drevs då på hästbasväg ner för sluttningen och en viss lövgallring gjordes utefter vägen.

I nedersta, västra delarna av sluttningen avverkades ca 27 ha 1982 och består följaktligen av kalmark.

Att skogen är så pass orörd och urskogsartad trots att delar är mycket högproduktiva och välbestockade beror på att området tidigare varit helt väglöst. Den branta sluttningen har också varit extremt svåravverkad. Avverkningen 1982 var en försöksavverkning och genomfördes med hjälp av vinschar.

1985-06-14

Skogen har tidigare intensivt utnyttjats som betesmark genom att byarna på norra sidan Indalsälven hade sina fäbodan här. Inom reservatet ligger Nilsbölebodarna och i närheten såväl Sunnås-fäbodan som Flyggebodarna. Mellan fäbodarna går stigar som än idag är tydliga och lättframkomliga.

Flora

Några ingående botaniska undersökningar har inte gjorts i området. I sluttningens nedre delar finns frodiga och örtrika områden där genomsilande vatten tränger fram. Ett botaniskt intressant område finns utefter Svarttjärnsbäcken. Här finns högvuxen ormbunksvegetation med majbräcken (*Athyrium filix-femina*), strutbräken (*Matteuccia struthiopteris*) och träjon (*Dryopteris filix-mas*). I granskogen runt Svarttjärnen finns den sällsynta och utrotningshotade laven långskägg (*Usnea longissima*) på sammanlagt ca 50 träd.

Inom reservatet finns några mindre myrar vilka samtliga är av fattigkärrtyp.

Litteratur

Albertsson, Jan 1984. Skogen på Sundsjöåsen - en inventeringsrapport med tyngdpunkt på skogstillstånd och skogshistorik. Inst. för biologisk grundutbildning Umeå universitet. Rapport 1984:1.

Simonsson, P. 1979. Urskogar och naturskogar i Västernorrlands län. Länsstyrelsen i Västernorrlands län 1979:11.

Statens Naturvårdsverk. 1982. Urskogar, Inventering av urskogsartade områden i Sverige. 3. Norra Sverige. SNV PM 1509.

PLANDEL

Mål för disposition om skötsel av mark

Andamålet med reservatet är att söka bevara ett relativt opåverkat naturlandskap med urskogsartad skog och låta skogen och den övriga vegetationen utvecklas helt fritt. Inga skogliga åtgärder får därför vidtas. Skogsskyddsbestämmelserna enligt 20 § skogsvårdslagen (1979:429) respektive bestämmelserna om anläggning av ny skog på skogsmark enligt 5 § samma lag skall ej gälla inom reservatet. Marken får ej skadas genom grävningar o dyl och eventuella motorfordon får ej framföras så att marken skadas. Eventuella bränder i reservatet skall släckas.

Skogsskydd

Skogsskyddsbestämmelserna enligt 20 § skogsvårdslagen (1979:429) skall ej gälla inom reservatet. Om fara för insektsangrepp i större omfattning föreligger skall behov av åtgärder bedömas av länsstyrelsen efter samråd med skogsvårdsstyrelsen. Det åligger

1985-06-14

länsstyrelsen att vid befarad eller inträffad skadehändelse samråda med skogsvårdsstyrelsen om vilka åtgärder som skall vidtas i reservatet för att begränsa eventuell skada. Markägaren har att tåla de eventuella intrång som bekämpningsåtgärder kan innebära. Om eventuellt virke måste transporteras ut ur reservatet tillfaller detta markägaren. Förvaltaren får ersättning för normala avverkningskostnader.

Mål med friluftsutnyttjandet

Ändamålet med reservatet och skötseln är att i begränsad omfattning underlätta för allmänheten att besöka reservatet och att informera om skogens historik och nuvarande tillstånd.

Tillgänglighet

Besökare till reservatet bör kanaliseras dels via skogsbilvägen som går in i reservatet ifrån väster och som går utefter Indalsälvens södra sida dels via skogsbilvägen som går på hygget söder om reservatet. I anslutning till vägs slut anordnas parkeringsplatser.

Reservatet bör göras tillgängligt i första hand genom att gamla stigar och hästkörvägar hålls öppna.

Om det med hänsyn till andra markägare är möjligt bör det gamla fäbodstigs systemet mellan Kole-Flyggebodarna-Nilsbölebodarna-Sunnåsfäbodarna och vägen öster om Storsunds sjön märkas upp och hållas öppen.

Åtgärder

1. Vägvisare för enskild väg sätts upp vid avfarterna till skogsbilvägarna varifrån stigarna in i reservatet utgår. På dessa skall stå Sundsjöåsens naturreservat och naturvårdsverkets reservatssymbol.
2. Vid vägs slut anordnas parkeringsplatser och skräp från skogsavverkningarna städas bort.
3. Stigar röjs och markeras och trävägvisare sätts upp vid stigmörkningarna.
4. Informationstavlor sätts upp där stigar leder in i reservatet samt vid parkeringsplatserna.
5. Reservatets gränser märks ut. Ringar runt träden samt reservatssymbolen målas i vit färg.

Löpande tillsyn

Tillsyn bör ske en gång om året.

1985-06-14

Finansieringsplan

Skyltar, skyltställ och informationstavlor	10 000:-
Städning och anläggande av parkeringsplatser	8 000:-
Gräns- och stigmarkering	<u>10 000:-</u>
Summa	28 000:-

Årligt underhåll

Tillsyn	2 dagar
---------	---------

Samtliga åtgärder bekostas av staten.